

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: N.v.t.
Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:

Kostensoort: N.v.t.
Bedrag: € 0,00

Gedeputeerde
belast met
behandeling: dhr. Drs. J. de Bat - Energietransitie

Vergadering PS: 16 december 2022
Nr:
Agenda nr:
Vergadering GS: 8 november 2022
Nr: 225658

Onderwerp: Bouwstenen RES 2.0 - Gedeputeerde Staten

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

In oktober 2020 is in Zeeland de RES 1.0 vastgesteld, een regionaal vastgesteld beleid voor opwek van duurzame energie, verduurzamen van de gebouwde omgeving (duurzame warmte) en mobiliteit. Iedere twee jaar zal het beleid herzien worden waar dit nodig wordt geacht. Inmiddels zijn de eerste twee jaar voorbij waarin partijen druk bezig zijn met de uitvoering en zal de eerste herijking plaatsvinden. Het grootste deel van de RES is nog altijd actueel. Echter is de wereld in de tussentijd veranderd, de schaarste op het elektriciteitsnet is enorm toegenomen, de huidige gasprijzen vragen om versnelling in de aanpak, en ook op andere vlakken zien we veranderingen. Dit vraagt om herziening op een aantal onderdelen die we doorvoeren in de RES 2.0. Middels zogenoemde bouwstenen leggen we belangrijkste hoofdlijnen van de RES 2.0 nu al aan u voor ter consultatie als basis voor een definitieve RES 2.0 eind 2023.

Proces

In september 2022 heeft de Energiedialoog RES 2.0 plaatsgevonden voor en met het netwerk van het Zeeuws Energie Akkoord (ZEA) over de invulling van de concept bouwstenen. Tijdens deze bijeenkomst zijn de concept bouwstenen gepresenteerd en kregen de deelnemers van het event gelegenheid om input te geven op de bouwstenen. Daarnaast heeft die dag een Ronde tafel Energiedialoog RES 2.0 plaatsgevonden met de wethouders (met Energie/ Klimaat in de portefeuilles) en het Bestuurlijk Kernteam van het Zeeuws Energieakkoord. Op 19 september heeft eveneens een livestream plaatsgevonden ter informatieverspreiding voor de volksvertegenwoordigers. In deze livestream is toelichting gegeven op de RES en de weg richting de RES 2.0. Daarnaast is dieper ingegaan op actuele thema's zoals interbestuurlijke samenwerking en de rol van het elektriciteitsnet. Bewoners zijn middels een digitale vragenlijst bevraagd op hun ervaringen, wensen en mening over de energietransitie. Alle opgehaalde input is verwerkt in de bouwstenen.

De bouwstenen zijn bedoeld om gezamenlijk richting te geven aan de RES 2.0. De belangrijkste voorgestelde wijzigingen voor de RES 2.0 zijn beschreven in 7 thematische bouwstenen. Voor ieder thema (naast algemeen ook elektriciteit, warmte (gebouwde omgeving), energiesysteem, mobiliteit, participatie & communicatie, organisatie & samenwerking) zijn de gemaakte afspraken tegen het licht gehouden, en zijn voorstellen voor aanpassingen opgenomen. Niet alle onderwerpen in de RES zijn verwerkt in bouwstenen, een aantal thema's zijn geclusterd in de bouwsteen algemeen (industrie, landbouw, innovatie, arbeidsmarkt en scholing).

De Bouwstenen RES 2.0 zijn een gezamenlijk product van de leden van het Zeeuws Energie Akkoord (ZEA) en het ZEA-netwerk. Het werk heeft geresulteerd in de nu voorliggende bouwstenen. Deze consultatieronde is een belangrijke stap in het proces. Ditzelfde verzoek ligt voor bij de Zeeuwse gemeenteraden en de Algemene Vergadering van het waterschap Scheldestromen. Op basis hiervan wordt in het najaar van 2023 gewerkt aan een definitieve RES 2.0. Het streven is deze eind 2023 aan PS ter behandeling aan te bieden.

Wat willen we bereiken?

De wereld verandert in rap tempo: de schaarste op het elektriciteitsnet is enorm toegenomen, de huidige gasprijzen vragen om versnelling in de aanpak, en ook op andere vlakken zien we veranderingen. Dit vraagt op onderdelen om herziening. Die herziening voeren we door in de RES 2.0.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Tweejaarlijks wordt een voortgangs- en monitoringsrapportage opgeleverd van de RES. De eerstvolgende rapportage zal uiterlijk in juli 2023 worden aangeboden.

Wat doen we daarvoor?

De RES 2.0 is een doorontwikkeling van de RES 1.0. Dit betekent dat we verder bouwen op bestaand beleid en aandachtspunten verleggen waar dat nodig wordt geacht. In de bouwstenen zijn per thema de belangrijkste voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de RES 1.0 aangegeven. Een aantal aandachtspunten willen we uitlichten:

- We houden de afspraken uit de RES 1.0 als basis voor de RES 2.0. Het grootste deel van de afspraken uit de RES 1.0 is nog altijd actueel en hoeft niet te worden aangepast. Echter de wereld ziet er in 2023 anders uit dan in 2020. Een verhoogde urgentie door netschaarste, hoge energieprijzen en andere ontwikkelingen vragen om meer kracht in de uitvoering.
- De verhoogde urgentie uit zich in een verhoogde doelstelling aan de ene kant en een versnelling in de uitvoering aan de andere kant. In Zeeland zal het overgrote deel van de verhoogde ambitie voortkomen uit maatregelen in de industrie.
- We passen de doelstelling voor de gebouwde omgeving en mobiliteit aan, om aansluiting te zoeken bij de nationale algemene ambitie van 55-60% CO₂-reductie. Ook zoeken we naar versnelling in de uitvoering van de CO₂-reductie, het realisatietempo moet omhoog.
- Het RES-bod van 3,0 TWh duurzame elektriciteitsopwekking blijft ongewijzigd. Het bod is geen harde bovengrens, inzet is om vanuit Zeeland zoveel mogelijk bij te dragen aan de landelijke opgave.
- Meer aandacht voor de integraliteit van het energiesysteem. Dat betekent aandacht voor alle modaliteiten, opslag van conversie van energie en slimme oplossingen om het energiesysteem in balans te houden. Het energiesysteem vormt de rode draad van de RES 2.0.
- We ontwikkelen gezamenlijk een participatiestrategie voor de Zeeuwse RES waaruit blijkt wat wij als ZEA-organisatie willen bereiken met participatie, hoe en wanneer we dit gaan doen, met welke middelen en instrumenten.
- Er is een Publieke Stuurgroep ingesteld. Deze wordt benut om de besluitvorming door gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen Bestuur van het waterschap goed voor te bereiden.
- De RES 2.0 zal explicieter ingaan op de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende partijen om een succesvolle realisatie te borgen.
- De RES 2.0 zal explicieter ingaan op praktische afspraken over capaciteit, budget en (werk)processen. Overheden reserveren structureel budget en capaciteit voor de uitvoering van de RES en de ZEA-organisatie (zie ook 'wat mag het kosten').

Wat zijn de klimaateffecten?

De definitieve RES 2.0 bevat een strategie en een uitvoeringsplan om de CO₂-uitstoot in Zeeland te verminderen.

Wat mag het kosten?

De uitvoering van de afspraken uit de RES kost menskracht en middelen, en er zijn (werk)processen nodig om de voortgang van de uitvoering gezamenlijk te kunnen monitoren en bij te sturen. Daarom maken we met de vaststelling van de RES 2.0 afspraken over menskracht en middelen. In de uitwerking van deze afspraken hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Gemeenten en provincie reserveren de budgetten en fte's die zij krijgen van het Rijk cq. uit het gemeente-/provinciefonds ook daadwerkelijk voor uitvoering van de klimaat- &

energietransitie, inclusief de RES. Deze capaciteit is aanzienlijk: op basis van onderzoek door AEF in opdracht van het ROB loopt dit in de loop van de komende jaren op tot gemiddeld zo'n 6 fte voor de 9 "kleine gemeenten" en 13 fte voor de 4 "middelgrote gemeenten" in Zeeland. Voor provincies gaat het ROB uit van 24 – 27 fte, en voor waterschappen 10 – 11 fte.

- Gemeenten reserveren een deel van hun budget voor het gezamenlijk ontwikkelen van producten en aanpakken. Dit bespaart dubbel werk, en het maakt het mogelijk om slim om te gaan met personeelstekorten. De 9 "kleine gemeenten" kunnen door samenwerking 2 fte besparen en de 4 "middelgrote gemeenten" kunnen ruim 3 fte besparen. Naar verwachting "kost" dit de gemeente ieder 1 fte (naar rato van omvang van de gemeente).
- Gemeenten, waterschap en provincie reserveren capaciteit voor deelname aan de RES, de sectortafels, bijdragen aan RES-projecten en de voorbereiding van (bestuurlijke) overleggen.
- Gemeenten, provincie en waterschap dragen gezamenlijk de kosten voor het ZEA, in aanvulling op de structurele middelen vanuit het Rijk (€375.000 per jaar). Gemeenten, provincie en waterschap dragen jaarlijks 10% tot 15% van de "Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatpakkoord" bij. Op deze manier worden de lasten gelijk verdeeld over de Zeeuwse overheden en bewegen deze mee met de benodigde (gezamenlijke) uitvoering.

De kosten voor het opstellen van de RES 2.0 vallen binnen de begroting van het ZEA

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op Externe_inhuur (kostensoort)

N.v.t.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Onderwerp:

Bouwstenen RES 2.0 - Gedeputeerde Staten

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 8 november 2022, nr. 225658;

besluiten:

Instemmen met de Bouwstenen RES 2.0 als basis voor de invulling van de definitieve RES
2.0.